

N:o 152.

Af herr **E. Thermænius**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning i syfte af förbud mot tillverkning och försäljning af destillerade alkoholhaltiga vätskor för andra än medicinska och tekniska ändamål.*

Det berättas om en i historien känd man, att han i tid och otid upprepade orden: »Kartago måste förstöras!» Och Kartago föll, medelbart, kan man säga, för de upprepade ordens skull.

Sveriges nykterhetsvänner vilja på liknande sätt arbeta för ett stort mål. Detta mål är: *tillverkning och försäljning af destillerade, alkoholhaltiga vätskor för andra än medicinska och tekniska ändamål måste helt och hållet förbjudas.*

Om ernåendet af detta mål synes än så svårt för de mäktiga ekonomiska intressens skull, som från ofvan och ned igenom dermed äro förknippade, så lider det intet tvifvel, att det upprepade hänvisandet på allt det onda, som rusdryckerna medföra, skall med sanningens oemotståndliga magt så småningom förbereda inbrytandet af den dag, då svenska folket såsom sådant skall afskudda sig rusdryckernas tunga ok. Så mycket vissare skall detta blifva händelsen, som impulserna till denna rörelse och dess ständigt växande ström i hufvudsak utgått från de djupa leden, från dem som burit det förnedrande oket, men för sin del bortkastat detsamma.

Uti en af de talrika skrifvelser, som från dessa djupa led aflåtits till folkombuden, yttras härom bland annat: »Då endast ett nyktert folk kan respektera landets lagar, frukta Gud och ära Konungen, så tränger sig med magt fram hos hvarje sann fosterlands- och nykterhetsvän den frågan: huru länge skall rusdryckshandteringen, sådan den hittills i näringsfrihetens namn och under lagens skydd bedrifvits, få fortfara inom

vårt älskade fosterland? — För hvar och en, som med vaket sinne aktgifver på rusdryckernas verkningar, är det utan tvifvel klart, att moraliskt och ekonomiskt förderf följa dem i spåren. Fattigdom och brott, mödrars och barns tårar och förbannelser hafva varit deras ständiga följeslagare. Hos det folk, som i nödens tid och farans stund varit landets värn och tronens stöd, förderfva de karakteren och tillintetgöra den moraliska kraften. Derigenom befordra de ock i mycket hög grad den närvarande tidens omstörtningrörelser, som skaka staterna och försorsa regeringarne mycket bekymmer.

För sådana ord, uttalade från sådant håll och på sådant sätt, kunna de lagstiftande myndigheterna icke, utan att ådraga sig moraliskt ansvar, i längden tillsluta sina öron. Man kan säga, att det vore sann, verklig konservatism, att det vore egnadt att bevara vårt folk och dess frihet att liberalt gå dessa önskingar till mötes. De ådagalägga nemligen en omsorg om fosterlandet, som är värd ett bättre omdöme och ett annat svar än det, som ännu så ofta kommer dem till del.

Då vid 1887 års maj-riksdag en så kallad förbudsmotion behandlades af bevillningsutskottet, förebars intet annat skäl till utskottets afstyrkande utlåtande, än dessa båda: det djupa ingripandet i landets ekonomiska förhållanden och det mäktiga ingreppet i den enskildes sjelfbestämningssrätt.

Hvad det förra af dessa skäl angår, så inse nykterhetsvännerna mycket väl de dermed förenade svårigheterna. Men dessa svårigheter äro derfor icke öfvervinneliga. Detta framgår af erfarenheten i de stater, der förbudslagar blifvit införda. Det gäller hufvudsakligen, att afskrifningstiden tages tillräckligt lång. Och om den enskildes sjelfbestämningssrätt må väl, utom mycket annat, äfven kunna sägas det, att statsmagternas omsorg bör syfta derhän, att den enskilde icke ledes eller rättare förledes till att bestämma sig för sådant, som åt honom och samhället medför så ödesdigra följder som de, hvilka i de ofvan anförda orden blifvit antydda.

Jag nämnde här ofvan, att ernåendet af nykterhetsvännernas egentliga mål på lagstiftningens område ej kan ske utan under en jefmörelsevis lång afskrifningstid. Liksom hvarje öfvergång från ett system till ett annat inom andra områden behöfver noggrant förberedas och planläggas, så måste ock ske i fråga om den systemförändring, hvarom denna min motion handlar. Dessa förarbeten äro emellertid af så vidtomfattande beskaffenhet, att de endast genom Kongl. Maj:ts försorg kunna varda på ett tillfredsställande sätt utförda.

Jag tillåter mig därför föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det tacktes Kongl. Maj:t skyndsamt låta verkställa och för Riksdagen framlägga en utredning om, på hvilka grunder och efter huru lång tids förlopp all tillverkning och försäljning af destillerade, alkoholhaltiga vätskor för andra än medicinska och tekniska ändamål må kunna varda helt och hållet förbjuden.

Stockholm den 26 januari 1892.

Edvard Thermanius.

I denna motion instämma:

<i>P. Waldenström.</i>	<i>And. Olsson, Mårdäng.</i>	<i>A. Göransson.</i>
<i>B. P. Ersson.</i>	<i>G. Norman.</i>	<i>D. Persson i Tällberg.</i>
<i>J. Andersson, Lysvik.</i>	<i>E. J. Ekman.</i>	<i>A. F. Broström.</i>
<i>Per Nilsson.</i>	<i>L. F. Odell.</i>	<i>O. Anderson i Hasselbol.</i>
<i>Carl Palm.</i>	<i>K. E. Holmgren.</i>	<i>Nils Hansson i Berga.</i>